

Казусът Като Метод за Обучение

Какво представляват казусите?

Казусите са истории или сценарии, често в разказвателна форма, създадени и използвани като инструмент за анализ и дискусия.

Случаите в казуса често се основават на действителни събития, което добавя усещането за реалност и практическа осмисленост. Казусите имат елементи на симулации, въпреки, че решаващите казуса са по-скоро наблюдатели, анализатори, отколкото участници в ситуацията.

За какво се използва казусът?

Казусите са ефективни начини да накарате обучаемите да приложат своите знания и умения и разбирането си на научени факти в реална ситуация. Те са особено полезни, когато ситуацията са сложни и решенията са многоспектрни.

Този метод може да служат като катализатор за дискусия или като проект за индивидуална или групово работа. Един отделен казус може да бъде представен на няколко групи, като всяка група предлага своите решения.

Защо да използваме казуса като метод на обучение?

- Ангажира учениците в изследвания и дискусии
- Насърчава абстрактно-логическото мисленето
- Улеснява творческото решаване на проблеми
- Позволява на обучаемите да разработят реалистични решения на сложни проблеми
- Развива способността на обучаемите да идентифицират и разграничават външни и вътрешни фактори
- Дава възможност да се прилагат на практика придобитите преди това знания
- Създава възможност обучаемите да се учат един от друг.

За да изпълни предназначението си, казусът за обучение трябва да отговаря на следните изисквания:

- Да преследва точно определена цел;
- Да съдържа съответно ниво на трудност;
- Да илюстрира типична ситуация от действителността;
- Да е актуален в дългосрочен план;
- Да провокира аналитично мислене и дискусия;
- Да предполага няколко варианта на решение.

Ефективно преподаване с казуси

1. Използване на сложни случаи, изискващи множество перспективи

Един добър случай има достатъчно подробности, за да изискват изследвания и стимулират анализа от различни гледни точки или перспективи.

Той поставя обучаемия в позицията на решаващ проблем. Учениците активно се ангажират с материалите, откривайки основните проблеми, дилеми и конфликтни проблеми.

2. Оценяване на процеса на анализ, а не само на резултата

Разрешаването на казус е само последният етап от процеса. Можете да наблюдавате или оценявате качеството на изследванията, структурни въпроси в писмен материал, организация на аргументи, осъществимостта на представените решения, вътрешногруповата динамика, доказателства за разглеждане на всички фактори на случая.

Казусите могат да бъдат разрешени по повече от един начин.

3. Използване на различни въпроси при анализ на случая

Различните начини за използване на въпросите в преподаването са обсъдени подробно на страница Въпроси. Използвайте редица видове въпроси, за да дадете възможност на класа да премине през етапите на анализ:

- Разяснение/ търсене на информация (какво?)
- Анализ/диагноза (защо?)
- Заключение/препоръка (какво сега?)
- Изпълнение (как?)
- Приложение/ размисъл (и какво? Какво означава за вас?)

Стъпки за Анализ на Казус – Варианти

Вариант 1 – Немски подход

Външна перспектива

Към случая се подхожда отвън чрез задаване на въпроси, напр.: Какъв е проблемът? Кой участва? Цели и средства? Текущо състояние? Причини? и т.н.

Вътрешна перспектива

Обучаемите се поставят в позицията на действащите лица в случая и се опитват да видят събитието през техните очи (социална перспектива). Какво мислят и чувстват тези индивиди? Тук обучаемите преживяват или изживяват отново случилото се на други хора да бъдат засегнати от него.

Обобщение

Отстояват ли конкретните хора в конкретния случай не само своята конкретна ситуация, но и другите? Те представляват ли определени социални групи?

Вариант 2 – Американски подход

Конфронтация със случая

Казусът се представя пред цялата група и се дава възможност на обучаемите да изразят своите спонтанни мнения и въпроси. Тези въпроси дават фокуса на втората стъпка. Групата идентифицира проблемите, съдържащи се в случая, и решенията, които трябва да бъдат взети.

Анализиране на информацията

Групата се разделя на малки групи, за да работи по формулираните въпроси в стъпка първа, които или се разделят, или се дават на всяка група в тяхната цялост. Материалът се предоставя от учителя или се изследва независимо от учащите, в зависимост от достъпността и колко лесно е да се идентифицира. Правните текстове, например, трябва да бъдат предоставени от жбучителя, докато изявленията за позиция и мненията обикновено са лесно разбираеми за обучаемите. Малките групи представят резултатите си пред цялата група, сравняват ги и обсъждат всички несъответствия.

Проучване и избор на възможности за действие

Присъща на казуса е необходимостта главното лице да действа. В тази стъпка обучаемите разработват и оценяват различни начини да станат активни.

Малките групи измислят възможни алтернативи на действие и след това избират една, като мотивират аргументите/причините за своя избор.

Обсъждане на предложенията за действие

Малките групи представят своите идеи за действие пред групата и обосновават избора си. Ако малките групи са повече или по-малко съгласни помежду си, това служи като потвърждение на общото решение. Ако предложенията им се различават, дискусиата продължава и служи за задълбочаване на общото разбирането за случая.

Конфронтация с реалността

Решението, разработено от обучаемите, се сравнява с това, което действително се е случило, като се противопоставя на действието, което би могло да се е случило с реално случилото се действие. Ако решението на обучаемите се различава от реалния резултат, това води до дискусия и критична рефлексия за собствен избор

Вариант 3

Технологията на работа с казус включва следните стъпки:

- Индивидуална самостоятелна работа на студентите с материали от казус (идентифициране на проблем, формулиране на ключови алтернативи, предложение за решение или препоръчително действие);
- Работа в малки групи за съгласуване на визията на ключовия проблем и неговите решения
- Представяне и разглеждане на резултатите от малки групи на общата дискусия (в рамките на учебната група).

Използвани източници

Методика за преподаване на гражданско образование. Учебно помагало. Център „Образование за демокрация“, Пловдив, 2021 -

https://online.pubhtml5.com/ewtj/pxyb/?fbclid=IwAR3dd7cetPnth_TA9omtWez8mYgB74PkW7NQsUn_eyelkEaNcwVdMCvIV5LA#p=1

Попова, Ю. Обучение чрез казуси по дисциплината “Межкултурна комуникация”, Научни трудове на Русенския университет, 2008, том 47, серия 6.2

Reinhardt, Sibylle. Teaching Civics : A Manual for Secondary Education Teachers, Verlag Barbara Budrich, 2015. ProQuest Ebook Central,

<http://ebookcentral.proquest.com/lib/sub/detail.action?docID=4189286>.

*Мирена Лезурска, 2023
СУ „Св. Климент Охридски“
Граждани за България*